YBS Hukuk, Adana Avukatlık Bürosu Av. Yakup Buğrahan SEVDİ
https://www.ybshukuk.com.tr/yargitay-3-hukuk-dairesi-2024-3316-borc-aciklamali-dekont-odunc-ispati/

Yargıtay 3. Hukuk Dairesi 2024/3316 K. | Açıklamasında borç yazan banka dekontu, aksi yasal delille

Yargıtay, 3. Hukuk Dairesi, Esas No: 2023/5491, Karar No: 2024/3316, Karar Tarihi: 24.10.2024
Kararın resmi kaynağı

3. Hukuk Dairesi 2023/5491 E. , 2024/3316 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 36. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2023/6 E., 2023/42 K.

İLK DERECE MAHKEMESİ : Kırıkkale 4. Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2020/227 E., 2021/109 K.

Taraflar arasındaki itirazın iptali davasından dolayı yapılan yargılama sonunda, İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davalı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hakimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; davalının müvekkilinden 06.05.2015 tarihinde 29.000 USD borç para aldığını ve bu hususun banka dekontu ile sabit olduğunu, borcunu ödememesi üzerine davalı aleyhinde Kırıkkale İcra Müdürlüğünün 2019/35406 E. sayılı dosyasıyla ilamsız icra takibi başlatıldığını, ancak davalının itirazı üzerine takibin durdurulduğunu ileri sürerek; itirazın iptalini ve davalı aleyhinde asıl alacağın %20'den az olmamak üzere icra inkar tazminatına hükmedilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili; ödünç sözleşmelerindeki altı aylık özel zamanaşımı süresinin dolduğunu; davacının iddialarının mesnetsiz olup, banka dekontu üzerinde yer alan borç ibaresinin, davacı tarafın iddia ettiği gibi müvekkilinin davacıdan borç alması üzerine değil, aksine davacının müvekkilinden iş kurmak için aldığı borcu ödemesi sırasında borcun geri ödenmesi anlamında yazılan bir ibare olduğunu; Yargıtayın, dekontta yer alan "borç" ibaresinin borcun iadesi anlamına geldiğine ilişkin kararlarının bulunduğunu savunarak, davanın reddini savunmuş ve davacı aleyhine asıl alacağın %20'den aşağı olmamak üzere kötüniyet tazminatına hükmedilmesini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; davacının, davalıya ödünç olarak verdiğini iddia ettiği parayı banka havalesi yoluyla göndermiş olup, bu durumda ispat yükünün davacı üzerinde olduğu, dosyaya sunulan banka dekontunun işlem açıklamasında “borç” ibaresinin yazılı olduğu gibi bankanın cevabi yazısı ekinde gönderilen ekstrelerde de “… hesabından … hesabına borç” ibaresi yazılmak suretiyle havale yapıldığının anlaşıldığı, böylelikle davacının iddiasını ispatlamış olduğu; asıl alacağın yargılama öncesinde de belli olduğu anlaşılmakla, davalının itirazında haksız olduğu gerekçesiyle; davanın kabulüne ve davalının Kırıkkale 4. İcra Müdürlüğünün 2019/35406 E. sayılı dosyasına yapmış olduğu itirazın iptali ile takibin devamına; asıl alacağın % 20'si oranında icra inkar tazminatının davalıdan alınarak davacıya verilmesine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davalı vekili; 6098 sayılı TBK'nın 389 uncu maddesi uyarınca ödünç sözleşmelerindeki altı aylık özel zamanaşımı süresi dolduğundan davanın usulden reddinin gerektiğini; müvekkilinin davacıdan borç para almadığını, aksine davacıya iş kurmak için borç para verdiğini, davacının kötüniyetli olarak müvekkilini borçlu çıkarmaya çalıştığını, dekontta yer alan "borç" ibaresinin borcun iadesi anlamına geldiğini, davacı tarafından söz konusu dekont dışında başka bir yazılı delil sunulmadığından paranın ödünç olarak verildiği iddiasının ispatlanamadığını ileri sürerek, kararın kaldırılmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 389 uncu maddesine göre ödünç alanın, ödünç konusunun teslimine ve ödünç verenin de bu şeyin teslim alınmasına ilişkin istemlerinin, diğer tarafın bu konuda temerrüde düşmesinden başlayarak altı ayın geçmesi ile zamanaşımına uğrayacağı, somut olayda ise icra takibinden önce davalı borçlunun temerrüdünün bulunmadığı, bu durumda ödünç sözleşmesinden kaynaklanan uyuşmazlığın, 6098 sayılı Kanun'un 146 ncı maddesi uyarınca on yıllık zamanaşımı süresine tabi olduğundan davada zamanaşımı süresinin dolmadığı; öte yandan, havalenin, kural olarak mevcut bir borcun ödenmesi amacıyla yapıldığı yolundaki yasal karinenin aksinin (havalenin borcun ödenmesinden başka bir amaçla yapıldığının), havaleyi gönderen tarafından ispat edilmesi gerektiği, takibin dayanağını oluşturan banka dekontunda yer alan paranın "borç" olarak gönderildiğine dair açıklama ile davacının iddiasını ispat etmiş olup, davalının ise savunmasını yasal delillerle ispatlayamadığı ve ileri sürülen istinaf sebepleri dikkate alındığında, İlk Derece Mahkemesinin vakıa ve hukuki değerlendirmesinde usul ve esas yönünden kanuna aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı, süresi içinde davalı vekili

temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili; istinaf sebeplarini tekrar ederek, kararın bozulmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık; ödünç sözleşmesinden kaynaklanan alacağın tahsili için başlatılan icra takibine itirazın iptali istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 386 ncı maddesi ile 555 ve devamı maddeleri,

2. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 6 ncı maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 199 uncu maddesi,

3. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 67 nci maddesi.

3. Değerlendirme

1. 6098 sayılı Kanun'un 386 ncı maddesine göre; "Tüketim ödüncü sözleşmesi, ödünç verenin, bir miktar parayı ya da tüketilebilen bir şeyi ödünç alana devretmeyi, ödünç alanın da aynı nitelik ve miktarda şeyi geri vermeyi üstlendiği sözleşmedir."

2. Kural olarak belli bir olayın gerçekleşip gerçekleşmediğini, tarafların ispat etmesi gerekir. 4721 sayılı Kanun'un "İspat yükü" başlıklı 6 ncı maddesi uyarınca; "Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça, taraflardan her biri, hakkını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür." Aynı yöndeki düzenleme 6100 sayılı Kanun'un 190 ıncı maddesinin birinci fıkrasında, "İspat yükü, kanunda özel bir düzenleme bulunmadıkça, iddia edilen vakıaya bağlanan hukuki sonuçtan kendi lehine hak çıkaran tarafa aittir." şeklinde ifade edilmiştir. Buna göre ispat yükü, ispatı gereken vakıalara dayanan tarafa ait olup, herkes iddiasını ispatla mükelleftir.

3. Öte yandan; 6098 sayılı Kanun'un 555 ve devamı maddelerinde düzenlenen "havale" bir ödeme vasıtasıdır. Havalenin mevcut bir borcun ödenmesi amacıyla yapıldığı yolunda yasal bir karine mevcuttur. Bu yasal karinenin tersinin (havalenin borcun ödenmesinden başka bir amaçla yapıldığını) ileri süren havaleci (muhil) bu iddiasını kanıtlamakla yükümlüdür (Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 12.03.2003 tarihli ve 2003/3-118 E., 2003/158 K. sayılı ilamı).

4. Bu itibarla, temyiz sebepleri ile sınırlı olarak incelenen karar, tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile kararda belirtilen gerekçelere ve özellikle dava ve icra takibinin dayanağını oluşturan banka dekontunun açıklama kısmında yer alan paranın "borç" olarak gönderildiğine dair açıklama ile davacının iddiasını ispat etmiş olup, davalının ise bu ibarenin davacıya verilen borcun iadesi anlamına geldiği yönündeki savunmasını yasal delillerle kanıtlayamadığının anlaşılmasına göre usul ve kanuna uygun bulunduğundan davalı vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile kararın onanması gerekmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının 6100 sayılı Kanun'un 370 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca ONANMASINA,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

24.10.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.